

Jij bent Adam

Zondag 16 maart 2025, Christus Triumfatorkerk

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezing: Genesis 3:1-24

KOMEN

- Welkom
- Aanvangslied 'Veertig dagen' (Zangen van Zoeken en zien, 703: 1, 3 en 4)
- Moment van Stilte
- Bemoediging en groet
- Psalm van de zondag Psalm 25: 1 en 2
- Kyriegebed
- Kyrielied 'O Liefde die verborgen zijt' (Lied 561: 1, 2 en 4)

WOORD

- Moment met de kinderen in de dienst
  - Gebed
  - Gesprek: in de tuin
  - Animatiefilmpje BijbelBasics
  - Lied: het projectlied In de tuin
- Bijbellezing: Genesis 3:1-24
- Lied 'Een mens te zijn op aarde' (Lied 538: 2 en 4)
- Preek
  - Opnieuw zijn we in de tuin.
  - Dezelfde tuin als vorige week.
  - U weet wel: die tuin waar alles goed is.
  - De tuin waar alles voor handen is.
  - Waar de mens eerst een prachtige hof kreeg en vervolgens een ontelbare schare aan schepsels om zich heen, en uiteindelijk werd deze mens, gesplitst in een man en vrouw.
  - Zo had hij naast een paradijs ook gezelschap van een gelijke: Man en vrouw schiep Hij hen.

Vandaag slaan we de bladzijde om.

We zijn op de derde bladzijde van de bijbel.

Eerst schiep God hemel en aarde.

Hij plaatste de hemellichamen aan de hemel. Hij scheidde land en water en zorgde voor onderscheid tussen licht en duister. De eerste bladzijde.

Daar plantte hij, op de tweede bladzijde, een hof voor de mens, en nu, op de derde bladzijde, net als je denkt: nu gaat het goede leven op deze prachtige aarde beginnen - op de derde bladzijde gaat het mis.

Zoveel goedheid, zoveel kansen en mogelijkheden kunnen we blijkbaar niet aan.

Want uit die constatering, uit die vraag eigenlijk, komt dit verhaal voort. Het verhaal van de slang in de hof van Eden. Uit de vraag: hoe komt het toch dat we niet goed op deze goede schepping kunnen leven?

Het antwoord zit in dit verhaal: Er trekt iets aan ons.

Er zit iets in ons dat ons steeds weer de andere kant op trekt.

We hebben de beste voornemens. We zien dat het goed is op deze wereld en dat er, als we er eerlijk mee omgaan, er echt genoeg is voor iedereen. Genoeg ruimte, genoeg grondstoffen, genoeg voedsel, en toch willen we altijd net iets meer dan die ander, toch zijn we altijd bang ergens te kort te komen, of het onderspit te delven. En het gevolg is dat we er juist voor zorgen

dat ánderen te kort komen, of het slachtoffer zijn van onze dadendrang of onze angst te weinig te hebben.

Dit verhaal is een poging van de schrijver van Genesis om te vertellen waar het kwaad vandaan komt.

Hij bedoelde niet dat er boeken volgeschreven moesten worden over of de slang nu echt gesproken had in het paradijs (in 1926 was daarover in Nederland nog een heuse kerkscheuring). Hij bedoelde ook niet dat er eeuwen gediscussieerd moest worden over hoe dat nu kon, dat als God zag dat het goed was, dat er dan toch ook ergens kwaad in de wereld is. Hij wilde ook niet dat we na gingen denken hoe dat dan precies zat: eerst een goede schepping en dan de zondeval, is de mens dan ten diepste goed en is het kwaad over ons heen gekomen, en waar kwam dat kwaad dan opeens vandaan op deze goede schepping? Of is de mens dan toch geschapen met goed en kwaad in zich en was die schepping dan toch misschien niet zo goed als Genesis 1 ons zeven keer probeert te vertellen?

Interessante vragen, en we discussiëren er veel over in de gespreksgroepen die momenteel lopen in onze kerk, maar uiteindelijk gaat het verhaal van de slang en de boom van de kennis van goed en kwaad niet over die vragen.

Het verhaal gaat over jouzelf, over u en mij en over de vraag: hoe deal jij ermee, hoe gaat u er mee om dat er goed en kwaad is in deze wereld? Hoe gaan we ermee om dat deze wereld voor iedereen een paradijs kàn zijn, maar dat het ons maar niet lukt om er een paradijs van te maken. Dat God alles goed heeft aangelegd, maar dat wij er steeds maar weer een puinhoop van maken – om die vraag gaat het.

En daarop mag je zelf een antwoord formuleren, maar we worden wel op weg geholpen in het verhaal.

Want die vraag is van alle tijden. Hoe komt het dat de wereld is zoals ze? Waarom zijn alle mooie dingen zo geschonden en gehavend? Waarom is het hele leven ontwricht en zijn mensen vaak ongelukkig? Waarom is het in deze goede schepping toch niet *goed*?

Vanouds hebben de mensen daar antwoorden op gezocht en gevonden. Ze hebben er hun verhalen over verteld. Ook in de Bijbelse tijd. We kennen de verhalen uit de Griekse mythologie en in Babylonië had je het *Gilmasj-epos* en het *Enuma Elis* – Robin ten Hoopen weet er alles van. Die verhalen gaan over mensen op zoek naar eeuwig geluk, naar onsterfelijkheid, naar goddelijke wijsheid. Ze zoeken het en een doorzetter vindt het. Maar steeds als die mens het vurig-begeerde bijna binnen zijn bereik heeft, wordt het hem op listige of hardhandige manier afgenomen door de goden. Want het is niet voor hem, volgens al die verhalen. Het is alleen voor de goden en die zullen tot elke prijs verhinderen dat het in zijn bezit komt.

Het volk van Israël kende die verhalen en dit verhaal van de tuin is het antwoord van Israël op die aloude vraag: waar is het misgegaan met die goede schepping. En dat antwoord is fundamenteel anders. Dit verhaal van de hof van Eden *lijkt* op de andere verhalen, maar er zit een fundamenteel verschil in. Het vertelt: niet de onberekenbare goden, niet het duistere lot, niet de grillige natuur, niet een ongelukkige samenloop van omstandigheden, zijn de schuld. Nee: Ik, de mens. Ik ben het. Ik ben verantwoordelijk. Ik kies en beslis. Ik heb het zelf verbruid. Ik nam zelf die vrucht aan van de boom van goed en kwaad en deelde hem met mijn medemens. De ingrediënten van het verhaal *lijken* op die mythologische verhalen: een mens, een tuin, een boom, een vrucht, de slang als een mini-draakje. Maar verhaal verloopt totaal anders.

Hier is niet een mens die op reis moet gaan naar een ver land of een verborgen tuin om daar de onsterfelijkheid of de wijsheid te veroveren. Hier is een mens die het land van belofte *gekregen* heeft, die daar zelfs de tuinman is! Hier zijn geen goden die hem het vurig begeerde onthouden of afnemen. Hier is een God die ze het eeuwige geluk geeft en met spijt ziet hoe die mens zelf zijn geluk verspeelt.

Genesis 3 is het verhaal over de verantwoordelijke mens, over de werkelijkheid waarin hij leeft, over de mogelijkheden die hij binnen bereik heeft en verspeelt.

De wijsheid van de slang is het, de gladde stem van de grote leugen, die hem het oude verhaal op de mouw wil spelden: over een God die net als de goden je het geluk misgunt en tegen wie je in opstand moet komen om jezelf te worden. En de mens loopt er in. En zo wordt het een puinhoop, toen en nu.

Toen en nu.

Want dit verhaal is geen geschiedenisverhaal, dit verhaal is het verhaal van alledag.

Adam of Eva – dat bij jij.

Dit verhaal toetert in de oren van Israël - het hele Oude Testament door.

Dit is het verhaal dat Jezus vertelt het hele Nieuwe Testament door: Mens, je bent vrij om te leven en vrij om te kiezen: Kies dan het goede, kies het leven.

Dit verhaal gaat over ons. We zouden het moeten rondtoeteren aan alle ego's die deze wereld in hun macht lijken te hebben. Je bent Adam, jij bent Eva – wees dan ook: mens van God, kies voor het leven!

De werkelijkheid waarin wij leven — de vijandschap die op de wereld is, volken die elkaar naar het leven staan, miljarden die elke dag moeten ploeteren om hun kostje bij elkaar te scharrelen, mensen die tekort komen en te gronde gaan —, die werkelijkheid is niet nu eenmaal zo voor ons zo gemaakt, als was het leven een straf, waarin wij gevangen zitten. Die werkelijkheid maken wij telkens zelf, met elkaar. Het is de werkelijkheid van onze geweigerde verantwoordelijkheid en onze verknoeide mogelijkheden, onze gemiste kansen en ons verspeelde geluk.

Het kan anders. Kies dan anders. Het verhaal van de Tuin is een oproep om het goede te kiezen. Voor iedereen op deze wereld, voor u, jou en mij persoonlijk. Laten we eerst zelf maar beginnen... Want zo groots wordt er in de bijbel, in het verhaal van Israël over de mens gedacht, je kúnt hier een paradijs op aarde maken. Echt waar. Het ligt voor het oprapen, al het goede is er al – voor jou.

Het is een verhaal, een leerverhaal. Het verhaal van de tuin en de slang en de vrucht.

Lang niet alle raadsels en vragen worden erin opgelost. Maar het vraagteken wordt er verschoven. Van: Hoe komt het dat alles zo scheef zit? Waar komt dat kwaad vandaan? En waarom laat God dat toe in zijn schepping?

Naar: Hoe zit dat toch met ons? Wij zijn toch Gods bondgenoten, we hebben toch de Thora ontvangen en werden bewoners van een land van belofte? Hoe kan het met ons toch steeds weer zover komen? En hoe kunnen we verder gaan?

Die vragen stellen daar begint het mee.

Die vraag stellen dat opent de weg terug naar de tuin.

Die vraag stellen – het eerste de eerste stap op weg naar Pasen.

Durf hem te stellen en je vindt een weg.

Amen.

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied 'Sta op een morgen ongedacht' (Lied 630: 2 en 3)
- Overlijdensafkondiging
- Gebeden
- Collecte

GAAN

- Slotlied: 'Gij die gesproken heeft een woord dat gáát' (Lied 362: 1 en 2)
- Zegen